

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

27 אוקטובר 2016

ה"ע 16-08-25574 הממונה על הגבלים עסקיים נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת לפני תמר בוק רפפורט

המבקשת

הממונה על הגבלים עסקיים

ע"י ב"כ עו"ד אנדרי ניקל ועו"ד ליאור דגן-סנדרז'יבסקי

נגד

המשיבות

1. תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד פישר בכר חן וול אוריון ושות'

2. גבינות משק - אחים מאיר בית-יצחק בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד תדמור ושות' פרופ' יובל לוי ושות'

פסק דין

- 1
- 2
- 3
- 4 בפניי בקשה למתן תוקף של צו לפי סעיף 50 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988
- 5 (להלן – החוק) להסכמה אליה הגיע מ"מ הממונה עם המשיבה 1 (להלן – תנובה) והמשיבה
- 6 2 (להלן – בית יצחק), חלף נקיטת הליכים לפי החוק.
- 7 1. החל משנת 1997, מכרה תנובה לבית יצחק שירותי הפצה וסחר למוצר, לרבות
- 8 ניהול לוגיסטי של הובלת המוצר וגיבוש וניהול הסכמי סחר, זאת מכוח הסכם שאיננו
- 9 בלעדי ותוקפו לשנה אחת מיום חתימתו. הסכם זה התחדש באופן אוטומטי לתקופה נוספת
- 10 בת שנה, אלא אם הודיע אחד הצדדים מראש ובכתב כי אין הוא מעוניין בכך. ביום
- 11 5.1.2015, הגישו תנובה ובית יצחק בקשה למתן פטור מקבלת אישור לפי סעיף 14 לחוק,
- 12 וזאת עם התקשרותן בנוסח מעודכן של ההסכם.
- 13 2. בהחלטה מיום 10.8.2015, נעתר מ"מ הממונה לבקשת הפטור, אך ציין בהחלטתו
- 14 כי לכאורה, עובר למתן הפטור, הופרה הוראת סעיף 4 לחוק שעניינה איסור הסדר כובל,
- 15 שכן עד לאותה עת לא ניתן להסכם זה אישור ממערך הפיקוח על ההגבלים העסקיים. נוכח
- 16 זאת, שקל מ"מ הממונה הטלת עיצום כספי. בתגובה לכך, טענו תנובה ובית יצחק, כי בקשת
- 17 הפטור משנת 2015 הוגשה מטעמי זהירות בלבד, ולמעשה הסכם זה איננו טעון אישור,
- 18 ולפיכך אין המדובר בהפרת החוק ואין מקום לעיצום כספי.

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

27 אוקטובר 2016

ה"ע 16-08-25574 הממונה על הגבלים עסקיים נ' תנובה מרכז שיוחפי לשיווק תוצרת חקלאית
בישראל בע"מ ואח'

3. על רקע זה, באו הצדדים בדברים וגובשה ביניהם הסכמה על פיה חלף נקיטת
הליכים, תשלומה בית יצחק ותנובה לאוצר המדינה סך כולל של 405,000 ₪ (תנובה תשלם
385,000 ₪ ובית יצחק תשלם 20,000 ₪, לאור מחזור מכירותיה). מ"מ הממונה סבר, כי
פתרון זה עדיף על פני הטלת עיצום כספי, שכן הוא יחסוך בעלויות ההתדיינויות והימשכות
ההליכים. בכלל כך, נלקחה בחשבון העובדה שמדובר בהסכם שאינו מעלה חשש לפגיעה
בתחרות או בציבור, ובהתאם ניתן לו פטור לפי סעיף 14 לחוק, וכן נשקלה העובדה שתנובה
ובית יצחק פנו לרשות מיוזמתן לבקשת פטור להסכם בנוסח המעודכן לשנת 2015.
4. ההסכמה נעשתה, בין היתר, על רקע עיצום כספי קודם שהושת על תנובה ועל טירת
צבי 2000 שותפות מוגבלת (להלן – טירת צבי). עניינו של אותו מקרה בהסכם הפצה שאכן
אושר בידי הרשות להגבלים עסקיים מעת לעת, אולם הצדדים המשיכו לפעול על פיו גם
לאחר פקיעת הפטור. רק לאחר שנציגי רשות ההגבלים העסקיים פנו אל הצדדים והתריעו
בפניהם אודות פקיעת הפטור, פנו הם בבקשת פטור נוספת אשר התקבלה, והפטור חודש.
בנסיבות אלה, הושת עיצום כספי, כנגדו הוגש ערר במסגרת ה"ע 15-01-8257 תנובה
אגודה שיתופית לשיווקית תוצרת חקלאית בע"מ נ' הממונה על הגבלים עסקיים (טרם
פורסם). לאחר דיון מקדמי, הודיעו הצדדים, כי הגיעו להסכמה על פיה העיצום הכספי
שיושת על תנובה יופחת לסך של 385,000 ₪, ואילו העיצום הכספי שיוטל על טירת צבי
יופחת לסך של 115,000 ₪. הסכמה זו אושרה על ידי בית המשפט, וביום 15.11.2015,
ניתן לה תוקף של פסק דין.
5. מ"מ הממונה שקל את העובדה שתקופת הפעילות ללא פטור בעניין טירת צבי
הייתה קצרה מהתקופה המדוברת במקרה שלפניי, וכן שקל את העובדה שכיום עומדת
לחובתה של תנובה ההפדה שבעניין טירת צבי. עם זאת, סבר מ"מ הממונה, כי לאור
העובדה שמדובר בהסכם שבסופו של דבר נמצא ככזה שאינו מקים פוטנציאל לפגיעה של
ממש בתחרות, אין ליתן משקל ניכר למשך הזמן בו ההסכם פעיל, ובפרט סבר כי יש לקחת
בחשבון רק את התקופה מאז ניתנה לממונה סמכות להטיל עיצום כספי. מנגד, זקף מ"מ
הממונה לזכות הצדדים כאן את העובדה שהפנייה לקבלת פטור מאישור ההסדר בשנת
2015, בעקבותיה התגלגל העניין אל עיצום כספי, נעשתה בידי תנובה ובית יצחק מיוזמתן,

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

27 אוקטובר 2016

ה"ע 16-08-25574 הממונה על הגבלים עסקיים נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית
בישראל בע"מ ואח'

- 1 בשונה מעניין טירת צבי, שם הייתה זו הרשות אשר פנתה אל תנובה וטירת צבי והתריעה
- 2 בפניהן על הפרת החוק, לכאורה.
- 3 6. ביום 20.6.2016 וביום 24.6.2016 פורסמו הודעות בעיתונות בדבר הכוונה להגיש
- 4 בקשה זו, וזאת בהתאם להוראת סעיף 50ב(ד)(1) לחוק.
- 5 7. לאחר הפרסום, ביום 22.6.2016, הגיש עו"ד אופיר נאור כתב טענות לרשות
- 6 להגבלים עסקיים בעניין נוסח הצו המוסכם המוצע, אשר צורף לבקשה. על פי האמור בכתב
- 7 הטענות, עו"ד נאור הגיש תביעה ייצוגית כנגד תנובה במסגרת ת"צ 46010-07-11 נאור נ'
- 8 תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ (פורסם במאגרים). לטענתו,
- 9 נוכח הגשת התביעה הייצוגית, עלול הוא להיפגע מן הצו בהיותו צרכן במדינת ישראל.
- 10 עו"ד נאור מזכיר כי בעבר הלין על צו מוסכם עם תנובה, ובמסגרת עתירה שהגיש לבג"צ
- 11 במסגרת בג"ץ 500/13 נאור נ' הממונה על הגבלים עסקיים (פורסם במאגרים), הושגה
- 12 הסכמה בין הצדדים, אשר קיבלה תוקף של פסק דין ביום 30.1.2013, לפיה תינתן לו
- 13 האפשרות להגיש טענות לבית הדין כנגד הצו המוסכם. באופן זה מבקש הוא להציג גם
- 14 עתה טענות, אשר הובאו לפני הממונה תוך שצויין כי אם לא תתקבלנה בידי הממונה, הוא
- 15 דורש להגיש לבית הדין ביחד עם הבקשה לאישור הצו המוסכם, כפי שאכן נעשה.
- 16 8. לטענת עו"ד נאור, אירועי העבר עם תנובה, מהייבים העמדתה לדין בגין הפעילות
- 17 על פי ההסכם בלא קבלת פטור, ולחלופין תשלום הסכום המירבי הקבוע בחוק כעיצום
- 18 כספי. בהקשר זה מפנה עו"ד נאור למספר הסדרים אליהם הגיעה הרשות עם תנובה בעבר:
- 19 פסק דין מיום 20.11.2003, שאישר הסדר לפי סעיף 50ב לחוק, להפסקת שיווק תוצרתן של
- 20 משחטות מסוימות בידי תנובה והמשך שיווק תוצרתן של משחטות אחרות; פסק דין מיום
- 21 28.11.2009, שנתן תוקף של צו מוסכם להסכמה לפי סעיף 50ב לחוק, בין תנובה, שטראוס
- 22 וטרה לבין הממונה, בגין בעלותן המשותפת במחלבות רמת הגולן. במסגרת זאת הוסכם,
- 23 בין היתר, כי תנובה תמכור את מניותיה במחלבות רמת הגולן וחלק מן התמורה תשולם
- 24 לאוצר המדינה; פסק דין מיום 17.3.2013, על פיו ניתן תוקף של צו מוסכם לפי סעיף 50ב
- 25 לחוק, להסכמה בין הממונה לבין תנובה, בקשר עם טענת הממונה לאי מסירת נתונים
- 26 שנדרשו ביום 29.3.2011 וביום 14.7.2011, במסגרתה התחייבה תנובה לשלם סך של 3

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

27 אוקטובר 2016

ה"ע 16-08-25574 הממונה על הגבלים עסקיים נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ ואח'

מיליון ש"ח. כמו כן הוזכר הסדר אכיפה מינהלי מיום 25.1.2012, בין הרשות לניירות ערך לבין תנובה ואח', בגין הפרת הוראות חוק לניירות ערך, במסגרתו הושת על תנובה עיצום כספי בסך של 7.5 מיליון ש"ח. עוד טוען עו"ד נאור, כי אין מקום לצו מוסכם שאיננו כולל הטלת אחריות על נושאי משרה.

דיון

9. בעניין ה"ע 13-02-22367 הממונה על הגבלים עסקיים נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ (פורסם במאגרים), נדונה בקשה למתן תוקף של צו להסכמה אליה הגיע הממונה עם תנובה. במסגרת החלטה שניתנה בתיק זה בידי חברתי הנכבדה, ראש בית הדין, כבוד השופטת נ' בן-אור, ביום 17.3.2013, הטילה היא ספק בעצם זכות העמידה של עו"ד נאור, כתובע ייצוגי, להעלות טענות בקשר עם בקשה לצו מוסכם. כך הוא על שום שסעיף 50(ב) לחוק ההגבלים העסקיים קובע את זכותו של "אדם העלול להיפגע מן הצו המוסכם וכן ארגון צרכני או איגוד עסקי" להביא טענות בקשר לצו לפני הממונה. עו"ד נאור, כמובן, איננו ארגון צרכני או איגוד עסקי, והוא טוען כי נמנה הוא על מי ש"עלולים להיפגע מן הצו" בשל היותו תובע ייצוגי וצרכן. מדובר בפרשנות רחבה למדי ללשון החוק, שספק אם יש לה הצדקה. בהקשר זה העירה כבוד השופטת בן אור בהחלטתה כהאי לישנא: "אקדים ואומר, כי דנתי בטעמי התנגדותו של עו"ד נאור על יסוד ההנחה – המסופקת עד מאוד בעיני – לפיה הוא בבחינת "אדם העלול להיפגע מן הצו". אעיר בהקשר זה כי את ההיבט הציבורי הכרוך במתן צו מוסכם, אמורים להביא בפני הממונה ארגוני צרכנים או איגודים עסקיים, שעל פי לשון החוק פטורים מן הנטל להוכיח במה ייפגעו מן הצו. אדם פרטי המבקש לטעון כנגד הצו, שומה עליו להראות במה ייפגע ממנו. על פניו איני סבורה כי היתלות בשיקולים ציבוריים, ואלה בלבד, מקנים לאדם פרטי מעמד כפי שטוען לו עו"ד נאור. כך גם איני מוצאת שעצם העובדה שפנה בבקשה לאישור תובענה ייצוגית (בעניינים שונים לגמרי) מקנה לו מעמד מכוח החוק". בכל הכבוד, מצטרפת אני לדברים האמורים, אף שכחברתי, אתייחס אף אני לטיעונים שהועלו לגופם.

10. בבסיס הדברים עומד הסכם לו ניתן פטור מטעם הרשות לפי סעיף 14 לחוק, לאחר שנמצא כי אין בו ולו חשש לפגיעה בתחרות או בציבור. אכן הצדדים פעלו במשותף עוד קודם שניתן הפטור. עם זאת, ולנוכח המחלוקת שבין תנובה ובית יצחק לבין מ"מ הממונה,

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

27 אוקטובר 2016

ה"ע 16-08-25574 הממונה על הגבלים עסקיים נ' תנובה מרכז שיחופי לשיווק תוצרת חקלאית
בישראל בע"מ ואח'

- 1 בשאלה האם מדובר בהסדר שהייב אישור (בין היתר, צוין שמדובר בהסכם שתוקפו לשנה
- 2 ושאיננו כולל התחייבות לבלעדיות), וממילא האם קמה סמכות לחייב בעיצום כספי,
- 3 סבורני, כי נכונות הרשות להגיע לצו מוסכם חלף עיצום כספי, הינה ראויה וסבירה.
- 4 11. אעמוד כעת על טענת עו"ד נאור, כי יש לראות בתנובה כ"מפרה סדרתית" ולכן לא
- 5 היה מקום לצו המוסכם – אכן עניין טירת צבי, הינו אירוע דומה לעניין שלפנינו. עם זאת,
- 6 בשני המקרים מדובר בהסדר שהממונה סבר שאיננו מגלה חשש לפגיעה בתחרות או
- 7 בציבור, כך שההפרה היא במידה רבה טכנית. כמפורט בבקשה, האירוע הקודם שבעניין
- 8 טירת צבי נשקל בידי מ"מ הממונה בטרם גובשה ההסכמה, ולנוכח המכלול, סבר מ"מ
- 9 הממונה כי אין הוא מונע את הצו המוסכם דנן. עמדה זו מקובלת עליי. בהינתן מכלול
- 10 הנסיבות המפורטות לעיל, יש להעדיף את הסדרת העניין בהסכמה הכוללת תשלום סכום
- 11 לא מבוטל. עמדתי היא כי אין באירוע הקודם כדי להצדיק שלילת המסלול של צו מוסכם,
- 12 תוך הותרת מסלול בלעדי של הטלת עיצום כספי. עניינו, כאמור, בעיצום כספי שתנובה
- 13 ובית יצחק כופרות בסמכות להטלתו, וממילא היה דורש הליך משפטי על כל המשתמע
- 14 מכך, הן מבחינת לוחות הזמנים והן מבחינת המשאבים הציבוריים שהדבר היה מחייב.
- 15 נוכח כך, תשלום ממשי, מהיר וודאי כפי שהוסכם, הוא פתרון הולם בנסיבות הענין.
- 16 12. אשר לאירועים הנוספים אליהם מתייחס עו"ד נאור בטיעונו – עמדת מ"מ הממונה
- 17 כי אין אלו נוגעים לעניין דנן, ואינם מובילים למסקנה כי המקרה דנן לא מתאים לצו
- 18 מוסכם, מקובלת עליי אף היא. אשר להסכמה עם הרשות לניירות ערך – אין חולק כי זו
- 19 אינה נוגעת להפרת חוק ההגבלים העסקיים, ובהינתן אופיה של ההפרה הנטענת דנן, לא
- 20 נראה כי מהווה היא חלק ממכלול השיקולים שהיה על מ"מ הממונה לשקול במסגרת
- 21 שיקוליו אם יש מקום לצו מוסכם עם תנובה במקרה דנן, אם לאו. אשר לצווים המוסכמים
- 22 האחרים – אלו ניתנו מבלי שהוכרע כי תנובה הפרה את הדין ובעניינים שונים במהותם מן
- 23 ההפרה הנטענת דנן. לא ניתן, אפוא, לקבוע, בהסתמך על צווים מוסכמים אלו, כי תנובה
- 24 היא מפרה סדרתית שאיננה ראויה לצו מוסכם, שעה שמדובר בצו הנוגע לטענה להפרה
- 25 בפעולה לפי הסכם, אשר אין בו צל צלו של חשש מפני פגיעה בתחרות או בציבור.

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

27 אוקטובר 2016

ה"ע 16-08-25574 הממונה על הגבלים עסקיים נ' תנובה מרכז שיחופי לשיווק תוצרת חקלאית
בישראל בע"מ ואח'

13. אשר לטענה כי יש לכלול נושאי משרה בתנובה במסגרת הצו המוסכם – מ"מ
הממונה מציין, כי ככלל, אין מוטל עיצום כספי על יחידים, אלא כאשר ההפרה הקימה
פוטנציאל לפגיעה בתחרות, וכן כאשר ניתן לעמוד על זהות היחידים שביצעו את ההפרה
או שאחראים לביצועה, וכך גם בצו מוסכם שנעשה חלף עיצום כספי. בהינתן שבהסכם דנן
מציין מ"מ הממונה, כי אין חשש לפגיעה בתחרות, נראה כי מוצדקת עמדתו ובחירתו
במסלול של צו מוסכם.
14. נוכח כל אלו, גם קביעת סכומי הצו בהתבסס על מה שהוסכם ואושר בענין טירת
צבי, ובזיקה לאמור בטיוטת גילוי הדעת בדבר אמות המידה לשיקול דעת הממונה בקביעת
גובה עיצום כספי, סבירה בעיניי, כך שיש לאשר את ההסכמה.
- אשר על כן, ניתן בזאת תוקף של צו להסכמה שבין מ"מ הממונה לבין תנובה ובית יצחק,
כאמור בבקשה.

ניתן היום, כ"ה תשרי תשע"ז, 27 אוקטובר 2016, בהעדר הצדדים.

13

14 תמר בזק רפפורט, שופטת

15

16

17

18

19

20